

Transkribering: Om SKR:s skrift att förebygga suicid i fysisk miljö

Hej mitt namn är Lisa Minell och jag jobbar på uppdrag psykisk hälsa på Sveriges kommuner, regioner och tack så jättemycket för att jag får vara med här idag. Jag ska då berätta framför allt om en skrift som vi har tagit fram kring att förebygga suicid i fysisk miljö. Vi tog fram den här som en inspiration skrift kommuner för att i större utsträckning arbeta med suicidrisk i planeringen i den fysiska miljön. Jag vill poängtera att det är exempel som lyfts att det inte är något facit utan det verkligen fokus på inspiration här. Det kopplar också till nummer tre i det nationella handlingsprogrammet som finns för suicidprevention i att minska tillgängligheten, medel och metoder för självmord och där tänker vi att det ingår att förebygga suicid i den offentliga fysiska miljön. Den här skriften då den tar också upp lite bakgrund kring suicid och hur det kan definieras och lite så men. Framför allt hur man kan organisera arbetet, ju sin produktion i kommunen och förslag på arbetsprocesser och så där också exempel på samarbetsparter. Sen presenteras också lite erfarenheter från olika kommuner. Forskningen på det här är ju inte jättebredd, en svensk kontext så därför är det också ganska mycket baserat på just de här exemplen från kommunerna och hur man kan jobba och tänka kring det. Sen har man tittat på forskning från Storbritannien och annat så där.

Ja, så tänkte jag också, det var dom här utgångspunkterna som vi har haft när vi har skrivit rapporten så är det dels att vi ses som ett psykologiskt olycksfall och att det är en konsekvens av psykiska påfrestningar som individen inte kan bli mästare, att det inte rör sig om ett rationellt val. Och det stämmer ju också lite med det som Anna-Lena var inne på att den suicidala processen jag har väldigt kort ibland och vi tänker att det här också gör det relevant att inkludera ju ett olycksförebyggande arbete. Och sen också poängtera att suicidprevention är en fråga för alla aktörer i samhället och som någon var inne på så är det ju väldigt många. Frågorna här innan jag chattade att det finns ju väldigt många andra aktörer i det här och inte minst psykiatri och socialtjänstens del och så där. Så här är ju liksom väldigt smalt fokus på just den fysiska miljön som en pusselbit i det hela och att det självklart krävs insatser från alla möjliga aktörer i detta. Men att alla strån till stacken ändå är viktiga. Och också när det gäller den fysiska miljön finns ju andra ansvariga aktörer såsom Trafikverket och så som vi också varit inne på. Men den här skriften är alltså just för kommunens del. Ja och sen så är en utgångspunkt självklart också att det går att påverka att det går att förhindra suicid och som annan också var inne på förut att dom flesta som överlevde sitt försök ändå dör av andra orsaker till slut. Ja så att det här att man kan göra skillnad är ju såklart en utgångspunkt. Sen tänker vi också att det är väldigt viktigt att man tittar på dom lokala, demografiska och geografiska skillnaderna som finns och att man analyserar de egna förutsättningarna helt enkelt krävs ett sånt arbete.

Och har en övergripande bild och det finns en så här förslag på övergripande process kring suicidprevention i kommunen i skriften. Men där har ju ganska mycket på plats redan i Sörmland och som Marie också var inne på förut så är det mest för att poängtera att samverkan är viktigt mellan de kommunala aktörerna och andra och också den politiska förvaltningen ser vi som en nyckel i att det ska bli bra och det har ni också på plats i Sörmland. Väldigt glädjande. Jag hoppar raskt vidare.

Skriften tar också upp exempel på interna aktörer. Där ser ni att det är ganska många inom en kommun som kan bidra i det här arbetet och det finns. Det finns fler och på andra sätt och så, men här är några exempel på att berörda parter då och det är ju gata park och teknisk förvaltning och samhällsbyggnad, räddningstjänsten. Ja individ och familjeomsorgen och vad dom säger om

kommunen och skolan och även kommunala bostadsbolag kan man tänka in och sen andra funktioner. Det var en del i den förra bilden där man kan lägga upp arbetet, men jag tänker att ni också har kommit ganska långt där i att analysera vilka delar av kommunen som kan vara med i arbetet och det är också ett tecken på att ni är så många från tekniska förvaltningar och som är här idag. Och sen har vi exempel på externa samverkansparter, att det kan vara lätt att glömma bort vissa, men exempel polismyndigheten kan jag väldigt hjälpsamt om inte vi inte minst i statistik och när man analyserar platser och så där. Självlärt regionen och deras verksamheter. Både psykiatri och hälso- och sjukvården, men även kollektivtrafik och andra delar och sen, inte minst Trafikverket då och då förstår jag det har jag förstått det på Anna-Lena tidigare att det är framför allt på den regionala nivån och Trafikverkets indelning där så att finns lokala kontaktpersoner. Kanske inte på kommunnivå, men regional indelningen och det gäller också polismyndigheten. Och sen har vi ju länsstyrelsen som ju också med här idag som är en viktig samverkanspart. Sen också civilsamhället på lokal nivå så som *Suicide Zero* som finns på plats för många ställen och SPEC och många andra.

Här en bild för det om metoder och det finns också med i skriften om metoder men det har ju Anna-Lena pratat mycket om, så jag går inte in så mycket på det, men också det här som Marie nämnde förut att man kan ha i åtanke att riskerna finns i närheten av verksamheter med koncentration har sårbara individer som psykiatriska mottagningar eller boende för personer med missbruk eller annan psykisk problematik så då kan man tänka till ett extra varv kring vissa riskplatser i närheten eller var man placerar individer.

Har också exempel på hur situationen som jag kan integreras då i alla processer, till exempel i kommunala trafiksäkerhetsprogram och där är ju också att suicidpreventiva åtgärder kan ju bidra till nollvisionen i trafiken och vice versa, att det är ju inte så mycket som är bara är suicidpreventivt, utan det har ju också andra fördelar med sig. Det är också i handlingsprogrammet kring skydd mot olyckor, att det knyter an till andra saker och där är ju också kopplingen till att se suicid som ett psykologiskt olycksfall en viktig del. Och sen givetvis i folkhälsoarbetet och sådana insatser som stärker välbefinnandet som har lättare fysisk aktivitet eller social samvaro eller så närhet till grönområden spelar roll. Nej, men också att man kan inkludera det då i skriften som checklistor och vad man kan tänka på men också i översikts- och detaljplanering och bygglovshantering och jag tror att Josefin kanske ser när du går in lite på hur man jobbar med det i Jönköping. Ja och kring, nybyggnation av, Ja kring höga hus och annat. Och sen så har man också ett förslag på modell kring just åtgärder i befintlig miljö. Det är en ganska självpresenterade men hittar data och statistik med hjälp av olika statistikällor.

Ja, MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och Trafikverket och Folkhälsomyndigheten och alla möjliga och framför allt lokala statistikällor och så analyserar det såklart och prioriterar och åtgärder och följer upp som en vanlig PDSA cykel hur man genomför förändringar helt enkelt. Sen tänker jag också att det är viktigt att titta på det över tid som Marie också var inne på, att det sällan händelser på vissa platser och så när man tittar på det så specifikt så får man se det över en längre tid när man analysera data. Och så finns också en liten checklista på hur man hur man kan titta på platser som är riskfyllda så hur man kan tänka kring det här och hur man kan prioritera åtgärder. Och sen finns det också exempel på olika åtgärder och det är ju anna lena också att vi inne på mycket så att jag tänker att jag går vidare raskt därmed. Det var min sista bild. Men den här skriften, ja bilderna får ni ju och skriften finns att ladda ner på vår webbsida och ni får jättegärna höra av er med frågor eller så kring den om ni vill.